

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

**на тему: «Система обліку наявності та вибуття основних засобів ТОВ
«Київмедпрепарат» з використанням інформаційних технологій»**

здобувача **Сухай Таїси Ігорівни**

(підпис)

Науковий керівник: к.е.н., доцент Матієнко-Зубенко Ірина Ігорівна.

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією
з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Петрик Олена Анатоліївна

(підпис)

Київ – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи
(гарант) освітньо-професійної
програми

Олена ПЕТРИК

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Олена ПЕТРИК

_____ 2023р.

_____ 2023р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти **Сухай Таїсі Ігорівні**

денної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

**на тему «Система обліку наявності та вибуття основних засобів ТОВ
«Київмедпрепарат» з використанням інформаційних технологій»**

Тему затверджено наказом ректора Університету від 24 березня 2023р.
№ 505-ст

**Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах
ТОВ «Київмедпрепарат»**

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретичні засади обліку наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат»
Розділ 2	Стан та перспективи вдосконалення обліку наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» з використанням цифрових технологій
Об'єкт дослідження:	Фінансово-господарська діяльність підприємства в частині операцій з наявності і вибуття основних засобів
Предмет дослідження:	Організаційні, методичні і практичні аспекти обліку наявності і вибуття основних засобів підприємства в умовах цифровізації
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Дослідження процесу обліку наявності і вибуття основних засобів та порядок оформлення їх результатів відповідно до встановлених законодавчо-нормативних вимог з використанням інформаційних технологій. Визначення напрямів їх удосконалення в ТОВ «Київмедпрепарат» в умовах цифровізації.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1. Розглянути:

- роль основних засобів у функціонуванні підприємства, їх економічну сутність, види та класифікацію;
- особливості оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку;
- вплив організаційно-технологічних особливостей діяльності ТОВ «Київмедприпарат» на формування облікової політики щодо основних засобів, їх відповідність вимогам НП(С)БО;
- характеристику інформаційних технологій, що використовуються ТОВ «Київмедпрепарат» для автоматизації обліку основних засобів.

У розділі 2. Дослідити:

- організацію електронного документування процесу обліку наявності і вибуття основних засобів в ТОВ «Київмедпрепарат»;
- синтетичний та аналітичний облік наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» в умовах цифровізації;
- розкриття в звітності інформації про наявність і рух основних засобів із застосуванням комп'ютерних технологій;
- запропонувати шляхи вдосконалення обліку наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» із застосування сучасних інформаційних технологій.

**Завдання підготував
науковий керівник**

_____ (підпис)

Ірина МАТІЄНКО-ЗУБЕНКО

« 12_» квітня_____ 2023 р.

**Завдання одержав
здобувач**

_____ (підпис)

Таїса СУХАЙ

« 12_» квітня_____ 2023_р.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 50 сторінки, 3 таблиці, 2 рисунки, список використаних джерел з 35 найменувань, додатки.

«Система обліку наявності та вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» з використанням інформаційних технологій»

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність підприємства в частині операцій з наявності і вибуття основних засобів.

Предметом дослідження є організаційні, методичні і практичні аспекти обліку наявності і вибуття основних засобів підприємства в умовах цифровізації.

Мета дослідження: дослідження процесу обліку наявності і вибуття основних засобів та порядок оформлення їх результатів відповідно до встановлених законодавчо-нормативних вимог з використанням інформаційних технологій. Визначення напрямів їх удосконалення в ТОВ «Київмедпрепарат» в умовах цифровізації.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- роль основних засобів у функціонуванні підприємства, їх економічну сутність, види та класифікацію;
- особливості оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку;
- вплив організаційно-технологічних особливостей діяльності ТОВ «Київмедпрепарат» на формування облікової політики щодо основних засобів, їх відповідність вимогам НП(С)БО;
- характеристику інформаційних технологій, що використовуються ТОВ «Київмедпрепарат» для автоматизації обліку основних засобів.
- організацію електронного документування процесу обліку наявності і вибуття основних засобів в ТОВ «Київмедпрепарат»;
- синтетичний та аналітичний облік наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» в умовах цифровізації;
- розкриття в звітності інформації про наявність і рух основних засобів із застосуванням комп'ютерних технологій;
- запропонувати шляхи вдосконалення обліку наявності і вибуття основних

засобів ТОВ «Київмедпрепарат» із застосування сучасних інформаційних технологій

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.

Отримані результати аналізу дозволяють зрозуміти ефективність використання основних засобів, їх вплив на фінансовий стан підприємства та визначити шляхи покращення управління цими активами. Основні аспекти значущості результатів аналізу основних засобів можна розглянути наступним чином:

-Аналіз основних засобів допомагає розкрити теоретичні аспекти управління цими активами. Вивчення руху, стану, використання та ефективності основних засобів дає можливість усвідомити принципи оптимального використання цих активів і розробити стратегію їх управління.

-Аналіз основних засобів надає методичні інструменти для оцінки фінансової та економічної ефективності цих активів. Вивчення показників, які характеризують стан та використання основних засобів, дозволяє розробити методики їх оцінки, порівняння та вдосконалення управлінських рішень.

-Аналіз основних засобів має безпосередню практичну значущість для підприємства ТОВ «Київмедпрепарат». Він допомагає виявити проблемні області в управлінні основними засобами, визначити резерви їх оптимізації та зменшення затрат.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2023. Рік захисту роботи: 2023.

Ключові слова: основні засоби, інформаційні технології, фінансова звітність, комп'ютерні програми, електронний документообіг.

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «КИЇВМЕДПРЕПАРАТ»	6
1.1 Роль основних засобів у функціонуванні підприємства, їх економічна сутність, види та класифікація.....	6
1.2. Особливості оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку	13
1.3 Вплив організаційно-технологічних особливостей діяльності ТОВ «Київмедпрепарат» на формування облікової політики щодо основних засобів, їх відповідність вимогам НП(С)БО	16
1.4. Характеристика інформаційних технологій, що використовуються ТОВ «Київмедпрепарат» для автоматизації обліку основних засобів	19
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ І ВИБУТТЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «КИЇВМЕДПРЕПАРАТ» З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	24
2.1 Організація електронного документування процесу обліку наявності вибуття основних засобів в ТОВ «Київмедпрепарат»	24
2.2 Синтетичний та аналітичний облік наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» в умовах цифровізації	30
2.3 Розкриття в звітності інформації про наявність і рух основних засобів із застосуванням комп'ютерних технологій	34
2.4 Шляхи вдосконалення обліку наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» із застосування сучасних інформаційних технологій.....	38
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Актуальність теми роботи зумовлена тим, що основними засобами є знаряддя праці, які використовуються при виготовленні продукції, виконанні робіт чи наданні послуг, які є важливою ланкою науково-технічного прогресу, все більше набувають значення. підпорядковувати не просто сам процес праці, а весь процес виробництва, його технологію та організацію. Основні засоби часто складають більшу частину активів компанії. Виробничо-господарська діяльність підприємства забезпечується не тільки за рахунок матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, а й за рахунок основних засобів.

Від того, наскільки правильно використовуються основні засоби, залежить ефективність усього виробництва і рівень прибутку. Бухгалтер повинен дотримуватись правил обліку основних засобів з моменту їх надходження в установу (підприємство) до моменту списання з балансу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема ефективності використання основних засобів досліджувалася в різних галузях народного господарства і розглядалася в працях вітчизняних і зарубіжних учених: Мішура В., Спіцин А., Шарманська В.М., Вітюк В.В., Борисюк І.О., Ткаченко І.І., Бойко В.М., Гнатенко Є.П., Любий І.І., Іванюшко Р.В., Романів С.Р., Луцький Є.В. [6] та ін. Зі збільшенням кількості матеріально-речових факторів виробництва зростає потреба у розширенні кількості основних фондів та пристосуванні їх до потреб кожного підприємства. На всіх підприємствах в сучасних умовах господарювання здійснюється моніторинг рівня ефективного функціонування, якого можна досягти шляхом моніторингу діяльності та справності основних засобів.

Метою є дослідження процесу обліку наявності і вибуття основних засобів та порядок оформлення їх результатів відповідно до встановлених законодавчо-нормативних вимог з використанням інформаційних технологій. Визначення напрямів їх удосконалення в ТОВ «Київмедпрепарат» в умовах цифровізації.

Для досягнення мети в дипломній роботі були поставлені та вирішені такі **завдання:**

- роль основних засобів у функціонуванні підприємства, їх економічну сутність, види та класифікацію;
- особливості оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку;
- вплив організаційно-технологічних особливостей діяльності ТОВ «Київмедпрепарат» на формування облікової політики щодо основних засобів, їх відповідність вимогам НП(С)БО;
- характеристику інформаційних технологій, що використовуються ТОВ «Київмедпрепарат» для автоматизації обліку основних засобів.
- організацію електронного документування процесу обліку наявності і вибуття основних засобів в ТОВ «Київмедпрепарат»;
- синтетичний та аналітичний облік наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» в умовах цифровізації;
- розкриття в звітності інформації про наявність і рух основних засобів із застосуванням комп'ютерних технологій;
- запропонувати шляхи вдосконалення обліку наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» із застосування сучасних інформаційних технологій.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність підприємства в частині операцій з наявності і вибуття основних засобів.

Предметом дослідження є організаційні, методичні і практичні аспекти обліку наявності і вибуття основних засобів підприємства в умовах цифровізації.

Методи дослідження. Для реалізації поставлених завдань у роботі використовувалися такі загальні методи економічного дослідження, як аналіз, порівняння, уточнення, бухгалтерський, абстрактно-логічний та економіко-статистичний методи з використанням середніх і відносних величин.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Основне завдання компанії результат якого залежить від матеріального становища та конкурентоспроможність компанії - це вирішення питання підвищення ефективності використання основних засобів. З цієї причини майбутнє залежить від збільшення обсягів виробництва ефективного функціонування

компанії в загальне покращення стану основних засобів можливо лише шляхом оновлення та впровадження технологічної модернізації.

Інформаційна база дослідження: Мішура В., Спіцин А., Шарманська В.М., Вітюк В.В., Борисюк І.О., фінансова звітність підприємства та інші нормативні документи.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Результати дослідження були апробовані на VIII Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених: «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку» (11 травня 2023 р.). Копія тез доповіді на тему «Основні засоби підприємства: особливості автоматизованого аналізу ефективності їх використання».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «КИЇВМЕДПРЕПАРАТ»

1.1 Роль основних засобів у функціонуванні підприємства, їх економічна сутність, види та класифікація

Виключне економічне значення має раціональне й економне використання окремих елементів оборотних коштів підприємства. Причиною цього є постійно зростаюча абсолютна витрата сировини, матеріалів та енергії на виготовлення продукції в різних галузях господарства, переважна частка матеріальних витрат у загальних витратах. Економія матеріальних ресурсів, що характеризується зниженням абсолютної і питомої витрати окремих їх видів, дозволяє виготовляти більше продукції з однакової кількості сировини і матеріалів без додаткових витрат суспільної праці, підвищуючи ефективність виробництва, ніж у кожній компанії. Виробництво продукції (виконання робіт, надання послуг) відбувається в процесі взаємодії праці людини та певних засобів виробництва. Останні за своїм матеріальним змістом становлять засоби виробництва підприємства, сукупність яких за характерними ознаками поділяється на основні та змінні.

Оборотні засоби - це частина виробничих фондів у вигляді певної кількості предметів праці, елементи яких повністю споживаються в кожному циклі виробництва, змінюючи свою натуральну форму або повністю втрачаючи її, переносячи всю свою вартість на собівартість виготовленої продукції. (платні послуги). Елементи оборотних активів формують матеріальну сутність виробленої продукції (сировина, будівельні матеріали), створюють матеріальні умови для здійснення технологічних процесів і функціонування виробничих потужностей (палива, енергії), зберігання і транспортування сировини і готової продукції (різні матеріали - мастила, фарби та ін.; тара).

Основні засоби – це матеріальні активи, які очікується використовувати як засоби праці строком більше ніж один рік у господарській діяльності, а також для адміністративних і соціально-культурних, побутових цілей. Так слід розуміти

поняття основних засобів для цілей бухгалтерського обліку.

Облік основних засобів врегульований такими нормативними документами:

- НП(С)БО 7 «Основні засоби»;
- Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, наказ Мінфіну від 30.09.2003 р. № 561 (далі – Методрекомендації № 561);
- План рахунків та Інструкція до його використання, наказ Мінфіну від 30.11.1999 р. № 291;
- МСБО 16 «Основні засоби» – для тих підприємств, які ведуть обліку за МСФЗ.

Кожне підприємство на початку своєї виробничо-господарської діяльності повинно мати певний обсяг ліквідних коштів. На ці грошові кошти підприємство купує сировину, матеріали та паливо на ринку або в інших підприємств, оплачує комунальні послуги, виплачує заробітну плату та витрачає кошти на розробку нової продукції. Все це становить один з найважливіших елементів управління, який називається «оборотний капітал» компаній. За ринкових умов поточні активи мають особливе значення, оскільки вони являють собою частину виробничого капіталу, який переносить свою вартість на нові вироблені товари та в кінці кожного циклу капіталу повертається до компанії у формі грошей.

Тому оборотний капітал є важливим критерієм при розрахунку корпоративного прибутку.

Оборотні активи є одним із компонентів корпоративної власності і знаходяться в постійному русі, проходячи відповідний цикл, переходячи від грошових коштів до виробничих запасів, від виробничих запасів до незавершеного виробництва, від незавершеного виробництва до готової продукції. Після завершення одного раунду вони входять в новий. Таким чином, їх безперервний оборот відбувається через зміну форм руху. При цьому відбувається постійна і природна зміна форм авансованої вартості: вона переходить від грошей до товару, потім до виробництва і знову до товару і грошей. Тому в умовах товарно-грошових відносин вартість оборотних активів, як правило, є авансованою, а не витраченою, оскільки через фази обігу повертається до вихідної точки. В економіці існують різні

підходи до визначення терміну оборотні активи. Деякі економісти трактують їх як частину засобів виробництва, які повністю споживаються протягом періоду виробництва [23].

Інші вважають, що оборотні засоби – це частина капіталу підприємства, що вкладена в його поточні активи [17]. Ряд економістів: В.Ф. Єфіменко, М.І. Горбатко, М.Р. Лучко, М.В. Кужельний, М.Я. Остап'юк, трактують їх як «предмети праці», «матеріальні активи», «оборотні засоби», «гроші що обертаються» [16]. Найбільш повним є визначення оборотних засобів як частини авансованої вартості у виробничих фондах і фондах обігу, що безперервно входить у процес виробництва протягом одного періоду як за вартістю, так і в натурі, повністю споживається і відновлюється на відповідному рівні, який необхідний для безперервного процесу виробництва та обертання [25].

Діючі виробничі приміщення обслуговують сферу виробництва і в основному служать для забезпечення безперервного і ритмічного виробничого процесу. Найбільшу питому вагу в оборотних засобах виробництва мають робочі посади: сировина, основні і допоміжні матеріали, тара, паливо, напівфабрикати. До оборотних коштів належать також знаряддя праці: малоцінні та швидкозношувані матеріали, інструмент, спеціальне обладнання, інвентар, запасні частини для поточного ремонту, робочий та спеціальний одяг, спецвзуття. Ці інструменти експлуатуються менше року або мають обмеження щодо вартості. Оскільки цих об'єктів дуже багато, що ускладнює їх облік як основні засоби та нарахування амортизації, їх відносять до виробничих запасів. Оборотні активи включають також витрати незавершеного виробництва та витрати майбутніх періодів. Кошти обігу забезпечують процес виробництва і реалізації продукції. Вони є необхідним елементом для забезпечення єдності виробництва й обігу. До цієї групи включаються: готова продукція, відвантажена продукція, виконані роботи та послуги, залишки грошових коштів у касі та на рахунках підприємства, залишки на рахунках у вигляді дебіторської заборгованості. Широке застосування на практиці знайшла класифікація оборотних активів за окремими видами.

У найзагальнішому вигляді оборотні активи виробничого підприємства

поділяються на такі види:

- запаси та матеріальні цінності у зв'язку з поточним обслуговуванням діяльності;

- претензії всіх видів;

- кошти - готівкою та на відповідних рахунках;

- інші види оборотних активів. Залежно від ступеня ліквідності всі види оборотних активів класифікують за критерієм швидкості їх перетворення в готівку для забезпечення платоспроможності підприємства.

За цією класифікаційною ознакою, яка відповідно до економічної теорії є однією з основних у процесі управління оборотними коштами, виділяють їх загальний склад:

- повністю ліквідні активи або оборотні активи у формі готових грошових коштів (згідно з принципами фінансового менеджменту, до них відносяться оборотні активи у формі грошових коштів і короткострокових інвестицій, що забезпечують погашення фінансових зобов'язань компанії в найкоротші терміни). можливий час);

- оборотні активи, які можна швидко ліквідувати (сюди входять усі види дебіторської заборгованості на користь компанії, за винятком безнадійної);

- слаболіквідні активи (запаси товарних цінностей у різних формах).

За функціональними формами в певному періоді оборотні активи поділяються на:

- матеріальні;

- фінансові.

До матеріальних активів належать: готова продукція, відвантажені товари, виконані роботи та надані послуги; залишки в казначействі та на рахунках Товариства; Залишки на рахунках у вигляді дебіторської заборгованості. Фінансові активи включають: Поточні активи у формі грошових коштів, короткострокових грошових вкладень і дебіторської заборгованості. Особливе значення для визначення потреби в оборотних коштах має її класифікація за рівнем планування. За цією функцією оборотні активи класифікують на: нормовані та не нормовані.

Нормалізовані оборотні активи – це ті, на яких будуються постійні мінімальні інвестиції, які забезпечені власними джерелами. За їх відсутності порушується безперервність процесу виробництва та реалізації продукції. Вони включають усі види оборотних коштів і значну частину оборотних коштів.

До ненормативних оборотних засобів належать ті, на які не розраховуються норми. Вони не впливають безпосередньо на процес виробництва. Наприклад, за відсутності коштів на рахунках у банку або в касі господарства процес виробництва і реалізації продукції здійснюється за рахунок позикових і залучених коштів. Показниками, що характеризують оборотні активи, є їх обсяг і структура, які сильно залежать від галузі, причому рівень оборотних активів визначається не тільки факторами виробництва, а й іншими випадковими впливами: сезонними знижками або сезонним ажіотажем, зміною смаків споживачів і т.д. До оборотних активів належать: кошти, цінні папери, деривативи та нематеріальні активи.

Таким чином, оборотні активи постійно знаходяться в обороті і є джерелом попереднього фінансування витрат підприємств на виробництво і реалізацію продукції з моменту створення виробничих запасів до отримання доходу від реалізації готової продукції.

Тому фінансове забезпечення безперервності виробничого процесу є першою функцією оборотних коштів – виробничою.

Друга їх функція — платіжно-розрахункова, за допомогою якої вони впливають на сферу обігу, сальдо рахунків і рух грошових потоків на підприємстві. Наявність коштів у мінімально необхідному розмірі для забезпечення нормальної виробничо-господарської діяльності є обов'язковою умовою успішного виконання покладених на них обов'язків. Під складом оборотних активів розуміють сукупність елементів, які його утворюють. За місцем розташування та роллю у виробничому процесі оборотні засоби поділяються на чотири групи:

- вкладені у виробничі запаси;
- інвестиції в незавершене виробництво;
- вкладено в готову продукцію;
- готівка та ліквідні цінні папери.

Оборотні засоби, які є основним елементом матеріальної бази виробничого процесу, певним чином впливають на його хід. Коли виробництво забезпечене необхідними елементами оборотного капіталу в достатній кількості, воно прагне працювати ефективно. Ефективно використовуються і самі оборотні кошти. Управління оборотним капіталом — це встановлення запасів і витрат у розмірах, що забезпечують безперервність виробничого процесу, оптимізація складу і структури оборотного капіталу та джерел його формування з метою підвищення ефективності його використання та ефективності виробництва в загальній .

Визначення необхідного складу і структури оборотних коштів на підприємствах, визначення їх потреб і джерел формування, а також контроль за збереженням і ефективністю їх використання називають організацією оборотних коштів. Оскільки основною метою підприємства є створення конкурентоспроможної продукції з високими споживчими якостями, її виробництво потребує раціональної організації оборотних коштів. Нарешті, наявність менших, але більш ліквідних резервів означає, що в резерві є менше доступних фінансових ресурсів. Накопичення великих запасів свідчить про зниження активності компанії. Великі надлишкові резерви заморожують оборотний капітал і уповільнюють його оборотність, погіршуючи фінансовий стан підприємства. При цьому недостатня кількість запасів також негативно позначається на фінансовому стані підприємства, оскільки зменшується обсяг виробництва та знижується рівень прибутку.

Важливе економічне значення має раціональне й економічне використання окремих елементів оборотних коштів підприємств. Причиною є постійно зростаюча абсолютна витрата сировини і матеріалів у виробництві. Економія матеріальних ресурсів дає можливість виробляти більше продукції з тієї ж кількості сировини і матеріалів без додаткових витрат суспільної праці для підвищення ефективності виробництва в цілому на будь-якому підприємстві. Важливим заходом підвищення ефективності використання оборотних коштів є висока якість і низька вартість використовуваних у виробництві робочих матеріалів. Це зменшує кількість їх споживання у процесі виробництва та здешевлює продукцію [12].

Резервами підвищення ефективності використання оборотних коштів є:

1. Підвищення якості та зниження вартості робочої сили.
2. Економія та раціональне витрачання.
3. Впровадження безвідходних технологій виробництва.
4. Покращення структури оборотних активів.
5. Удосконалити нормування оборотних коштів.
6. Раціональна спеціалізація і концентрація виробництва.
7. Удосконалення організації праці та виробництва, матеріальне стимулювання.

Дуже важливим фактором є нормування основних засобів. Визначення потреби підприємства в сировині та інших видах матеріальних ресурсів здійснюється за визначеними нормами їх вартості. Не менш важливими заходами підвищення ефективності використання оборотних коштів є раціональна спеціалізація і концентрація виробництва, вдосконалення організації праці і виробництва, матеріальне стимулювання. Висновки. Важливими завданнями в управлінні оборотним капіталом є забезпечення оптимального балансу між платоспроможністю та рентабельністю шляхом підтримки належного розміру та структури оборотного капіталу. У сучасних умовах вкрай важливо правильно визначити потребу в оборотних коштах.

Оборотний капітал компанії повинен бути належним чином розподілений на всі стадії циклу в мінімальному, але достатньому обсязі. Надлишкові запаси вилучають гроші з обігу, свідчать про недостатнє матеріально-технічне забезпечення, порушення в процесі виробництва та реалізації продукції. Все це призводить до вбивства ресурсів та їх неефективного використання. Слід також зазначити, що підприємство повинно підтримувати оптимальне співвідношення власних і позикових оборотних коштів, оскільки від цього безпосередньо залежить його фінансова стійкість і незалежність. Отже, оборотні активи є частиною корпоративних активів, стан і рентабельність їх використання є важливою умовою успішної діяльності суб'єкта господарювання.

1.2. Особливості оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку

До основних нормативних документів, які регулюють питання оцінки основних засобів для цілей бухгалтерського обліку належать (таб.1.2):

Таблиця 1.2 - Нормативні документи, які регулюють питання оцінки основних засобів.

• МСБО 16 «Основні засоби»
• Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»
• Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів
– Закон «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні»

Джерело: розроблено автором на основі [1], [2], [3]

Основні засоби виробництва виконують певну функцію, плануються і фактуруються за матеріалами і витратами. Визначити ступінь участі різних складових основних фондів у формуванні собівартості продукції, розрахувати обсяг капітальних вкладень, необхідних для їх придбання, а також ступінь їх придатності та зношеності, розрахувати капітальну оснащеність. Відповідно до інтенсивності виробництва здійснюється грошова оцінка цих активів за первісною, справедливою, переоціненою, залишковою та ліквідаційною вартістю.

Витрати на придбання або придбання основних засобів — це фактичні витрати на придбання або фактичні витрати на виробництво цього активу (наприклад,). До вартості придбання основних засобів включаються витрати на придбання або оплату будівельно-монтажних робіт, витрати на страхування ризиків доставки конкретного об'єкта, суми непрямих податків, пов'язаних з його придбанням, та деякі інші. Слід зазначити, що витрати на сплату відсотків за користування кредитом не входять до вартості основного майна.

Витрати на придбання основного засобу можна збільшити на суму витрат, пов'язаних з його поліпшенням, збільшуючи тим самим майбутні економічні вигоди від використання цього активу. У разі модернізації, конверсії, розширення, модернізації, конверсії досягається зазначене покращення. Усі інші витрати, понесені для підтримання основного засобу в робочому стані та отримання первісно визначеної майбутньої економічної вигоди від його використання, включаються до поточних витрат. Отже, витрати на технічний огляд, поточний і капітальний ремонт основних засобів включаються до складу операційних витрат, які включаються до собівартості продукції.

Справедлива вартість – це ціна, за якою актив (у даному випадку актив) можна обміняти або погасити зобов'язання в угоді між обізнаними та зацікавленими сторонами. Їх справедлива вартість – це ринкова вартість землі та будівель та ринкова вартість заводів і обладнання або поточних витрат на придбання за вирахуванням амортизації на дату оцінки. Справедлива вартість інших основних засобів відповідає поточній ціні придбання за мінусом амортизації на дату оцінки.

Переоцінена вартість - це вартість основного засобу після його переоцінки. При такій переоцінці визначається нова ціна (вартість) основних фондів з урахуванням його фізичного і морального зносу, а також сучасних методів виробництва, інфляційних процесів і динаміки цін.

Основні засоби можуть обліковуватися на балансі підприємства за первісною або переоціненою вартістю. Переоцінені кошти обліковуються за переоціненою вартістю, інші кошти, які не переоцінені, обліковуються за первісною вартістю. Тому в практиці та науковому обігу часто використовується термін «балансова вартість» основних засобів (первісних та/або переоцінених), відповідно до якого вони відображаються в балансі підприємства.

Відповідно до пункту 7 П(С)БО 7 придбані та створені ОВ зараховуються на баланс підприємства/установи за первісною вартістю придбання.

Собівартість — історична (фактична) вартість основного засобу, яка дорівнює сплаченій (переданій) грошовій або справедливій вартості інших активів,

використаних для придбання (створення) основного засобу.

Справедлива вартість – це сума, за яку можна було б продати актив або погасити зобов'язання за нормальних обставин у певний момент часу.

Витрати на придбання об'єкта ОЗ складаються з таких витрат (розд. 8 П(С)БО 7):

- суми, сплачені постачальникам і підрядникам основних засобів для виконання будівельно-монтажних робіт (без урахування непрямих податків);
- реєстраційні збори, державне мито та подібні платежі, пов'язані з набуттям (отриманням) прав на об'єкт ОЗ;
- сума ввізного мита;
- суми непрямих податків, пов'язаних з придбанням (створенням) нерухомого майна (якщо вони не відшкодовуються підприємству/установі);
- витрати на страхування ризиків доставки ОЗ;
- витрати на транспорт, монтаж, установку, налагодження ОЗ;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з приведенням Обладнання у стан, придатний для використання за призначенням.

Фінансові витрати не включаються до собівартості активів, придбаних (створених) повністю або частково в результаті запозичення, крім фінансових витрат, що включаються до вартості кваліфікаційних активів за П(С)БО 31 «Фінансові витрати».

Визначення первісної вартості майна залежить від способу його отримання компанією, а саме первісної вартості для:

- придбані та створені ОЗ – вартість їх придбання з урахуванням додаткових витрат, передбачених розділом 8 П(С)БО 7;
- вільні ОЗ – справедлива вартість на дату отримання з урахуванням додаткових витрат, передбачених розділом 8 П(С)БО 7 (п. 10 П(С)БО 7);
- ОЗ, що входять до статутного капіталу, – їх справедлива вартість, погоджена засновниками (учасниками) суб'єкта господарювання з урахуванням додаткових витрат, передбачених розділом 8 П(С)БО 7 (п. 10 П(С)БО 7).);

– Об'єкти, передані підприємству зі складу оборотних активів (запасів), — їх вартість, визначена згідно з П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 16 «Витрати» (п. 11 П(С)БО 7)

– ОЗ, отриманий в обмін на подібний об'єкт, є залишковою вартістю переданого об'єкта основного засобу. Якщо залишкова вартість об'єкта, що передається, перевищує його справедливую вартість, то первісна вартість об'єкта, отриманого суб'єктом господарювання в обмін на подібний об'єкт, відповідає справедливій вартості об'єкта, що передається, з урахуванням різниці зі звітною вартістю. період (параграф 12 П(С)БО 7);

– ОЗ, придбаний в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив, — це справедлива вартість переданого немонетарного активу, збільшена (зменшена) на суму грошових коштів або їх еквівалент, переданий (отриманий) під час обміну (параграф 13 П(С)БО 7).

1.3 Вплив організаційно-технологічних особливостей діяльності ТОВ «Київмедпрепарат» на формування облікової політики щодо основних засобів, їх відповідність вимогам НП(С)БО

Вибір підприємства щодо варіативних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності фіксується в обліковій політиці. Для розробки цієї політики потрібен стратегічний підхід, щоб створити механізм захисту в разі претензій фіскальних органів та можливих судових спорів. Підприємство самостійно розробляє принципи бухгалтерського обліку відповідно до НП(С)БО та оформлює їх у положеннях з бухгалтерського обліку. Принципи складання облікової політики стосовно основних засобів є важливим етапом у розробці такої політики. Згідно з чинним законодавством про бухгалтерський облік, підприємство самостійно визначає свою облікову політику, залежно від специфіки його діяльності. Тому при визначенні облікової політики необхідно враховувати фактори, що впливають на неї. Основні фактори, що слід враховувати, включають:

- форму власності та організаційно-правовий статус підприємства (державне, приватне, акціонерне та інше);
- галузеву приналежність і вид економічної діяльності, які визначають специфіку та умови облікової діяльності (промисловість, будівництво, торгівля, сільське господарство і т.д.);
- поточні та довгострокові бізнес-цілі, стратегію фінансово-економічного розвитку (залучення додаткових фінансових ресурсів, посилення конкурентних позицій на ринку, реалізація інвестиційних програм, підвищення курсу акцій і т.д.);
- специфіка діяльності, а саме виробництво (технологічна структура, споживані ресурси), торгівля (організація постачання і збуту, системи і форми розрахунків, відносини з покупцями), фінанси (відносини з банками, іншими фінансовими установами, податкова система), менеджмент (структура, матеріально-технічне забезпечення обліково-аналітичної роботи підприємства, система інформаційного забезпечення, ступінь укомплектованості бухгалтерії кваліфікованими кадрами, організаційні умови та стимулювання праці, відповідальність);
- конкретна економічна ситуація [21].

При визначенні предмета та елементів облікової політики необхідно чітко розрізняти, що предметом облікової політики підприємства є предмет бухгалтерського обліку, для якого нормативно-правовими документами передбачені альтернативні варіанти обліку. Елемент облікової політики обирається підприємством спеціально для конкретного пункту облікової політики у зв'язку з умовами та специфікою його діяльності, видом (виручкою) чи порядком обліку або розробляється самостійно [18].

Вивчаючи сутність принципів бухгалтерського обліку, необхідно враховувати як обов'язкові, так і факультативні елементи, тобто ті, які повинні розкриватися у фінансовій звітності, і ті, які не повинні розкриватися [19].

Тому, розглядаючи питання складання основ обліку основних засобів, необхідно враховувати нормативне забезпечення цього питання, а також підходи

та бачення фахівців з теоретичної та практичної точок зору на активи. Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що облікова політика підприємства щодо основних засобів складається з великої кількості різноманітних і різноманітних елементів, а саме визнання основних засобів та визначення вартісної межі віднесення основних засобів та малоцінні активи; первинна оцінка; методи нарахування амортизації, які у зв'язку з цим визначають склад об'єктів і строки використання окремих об'єктів основних засобів та їх груп; визначення ліквідаційної вартості основних засобів; обґрунтування необхідності та порядку проведення повторних оцінок.

Можна зробити висновок, що елементи бухгалтерського обліку та методи оцінки основних засобів, які підприємство самостійно визначає та використовує за національними та міжнародними стандартами, також повинні бути відображені відповідно до цих стандартів. Проте, кількість елементів, які не враховані у методичних рекомендаціях з облікової політики підприємства № 635, є значною, що свідчить про незгоду нормативних актів, що регулюють процес обліку інвестицій. Додатково, важливо розглянути поширені помилки, які підприємства допускають при складанні облікової політики для основних засобів.

Тому, відповідно до принципів бухгалтерського обліку, належно організована система обліку основних засобів дозволяє повніше відображати методологію формування обліково-економічної інформації. Однак, часто вибір елементів облікової політики підприємства здійснюється без достатнього наукового обґрунтування, що негативно впливає на достовірність фінансової звітності і призводить до неправдивих показників. Тому, при розробці концепції облікової політики для основних засобів, важливо чітко визначити елементи, що сприятимуть оптимізації облікового процесу на підприємстві, забезпечуючи його плановість, оперативність та ефективність.

Необхідно орієнтувати майбутні наукові дослідження на розвиток практичного використання професійного судження бухгалтерів з метою зміцнення їх ролі як ключових учасників у формуванні принципів бухгалтерського обліку для основних засобів підприємства.

1.4. Характеристика інформаційних технологій, що використовуються ТОВ «Київмедпрепарат» для автоматизації обліку основних засобів

Зараз без належної організації системи обліку, яка використовує інформаційні технології, підприємство не зможе здійснювати свою діяльність ефективно. Українському бізнесу стають важливими питання щодо впровадження інформаційних технологій та програмних систем для автоматизації бухгалтерського обліку, а головне - для оптимізації постачання, виробництва і всієї основної діяльності підприємства з метою отримання прибутку.

Тому важливою умовою удосконалення системи управління підприємством є удосконалення інформаційних технологій обліку на ньому.

Складові єдиної системи обліку включають наступне:

- Оперативний облік є швидкою і детальною формою реєстрації окремих фактів і господарських операцій, що проводяться підприємствами та їх підрозділами з метою надання бухгалтерії необхідної інформації. В цьому обліку фіксуються такі події, як щоденний випуск продукції, прибуття працівників на роботу тощо. Цей вид обліку проводять бухгалтери, диспетчери, майстри та співробітники планового та фінансового відділів.
- Бухгалтерський облік представляє собою систему безперервного документального обліку ресурсів і результатів виробничої та фінансової діяльності підприємств. Він використовує спеціально оформлені документи і фокусується на грошовій оцінці процесів та результатів економічної діяльності, пов'язаних зі збільшенням або зменшенням ресурсів на підприємстві. Отримані дані використовуються в статистиці.
- Податковий облік є системою збору і фіксації інформації з господарської та фінансової діяльності, необхідною для визначення бази оподаткування

підприємства та обчислення податкових зобов'язань.

- Статистичний облік є системою кількісної оцінки економічних явищ і процесів, яка допомагає розкрити їх якісні аспекти, виявити закони та закономірності розвитку і функціонування економічних систем або їх підсистем.
- Управлінський облік включає ідентифікацію, збір, реєстрацію, узагальнення, аналіз і передачу внутрішнім користувачам інформації, необхідної для управління організацією. Ця інформація використовується для прийняття управлінських рішень, розробки планів на різних рівнях управління та контролю за їх виконанням. Управлінський облік є системою інформаційного забезпечення процесів планування і контролю, починаючи від стратегії і закінчуючи оперативними бюджетами.

Таким чином, складовими єдиної системи обліку є оперативний облік, бухгалтерський облік, податковий облік, статистичний облік та управлінський облік. Кожен з цих видів обліку має свої особливості і виконує певні функції в процесі забезпечення ефективного управління підприємством [25].

Знання системи обліку на підприємстві є необхідними підприємцю з таких причин:

1. Для забезпечення оперативного та ефективного контролю за господарською та фінансовою діяльністю. Облік і контроль є важливою складовою управління підприємством.
2. Для розуміння функцій та змісту роботи головного бухгалтера. Це допомагає виявити незаконні дії, спрямовані на особисту наживу.
3. Для захисту інтересів підприємства перед податковою службою, контрольно-ревізійним управлінням та іншими контролюючими органами.
4. Для дотримання чинного законодавства та своєчасного виконання постанов уряду.
5. Для здійснення контролю над збереженням власності та запобігання

її розкраданню.

Інформаційне забезпечення інформаційних систем обліку охоплює не лише інформаційні ресурси як предмет праці та інформацію як результат праці, але й засоби та методи керування всією інформаційною базою управління. Тому до інформаційного забезпечення входять також методи класифікації та кодування інформації, способи організації нормативно-довідкової інформації, створення баз даних та їх управління, включаючи побудову та підтримку інформаційної бази, та інші аспекти. Особливо важливим застосуванням інформаційних технологій є бухгалтерський облік, оскільки це найбільш інформаційно насичена сфера діяльності на підприємствах, установах і організаціях.

З огляду на різноманітність, відмінності та особливості бухгалтерського програмного забезпечення, економічна наука визначає наступні класифікаційні ознаки систем бухгалтерського обліку:

- За характером завдань та діяльності підприємства - програми, спрямовані на промислові, торговельні, транспортні, будівельні та інші підприємства;
- За рівнем управління - програми, орієнтовані на загальнодержавний, міжгалузевий, галузевий, міжрегіональний, регіональний та внутрішньо-організаційний рівні;
- За формами власності - системи для державних, муніципальних, акціонерних, кооперативних, приватних та інших підприємств;
- Залежно від розмірів господарського суб'єкта (чисельність персоналу та продуктивність активів) виділяють системи обліку для малих, середніх і великих підприємств;
- За типом операційних систем, які використовуються (наприклад, клони MS DOS, Windows, Unix);
- За використанням виділяють універсальні бухгалтерські системи, придатні для різних типів підприємств і організацій, а також спеціалізовані системи, розроблені з урахуванням конкретних вимог

певного господарського суб'єкта;

ТОВ "Київмедпрепарат" використовує різні програмні продукти для різноматних цілей, нижче описані новітні розробки від українських та закордонних компаній для автоматизації основних засобів.

Один з таких програмних продуктів - Tillyrad. Ця програма є інтегрованою системою управління для готелів, ресторанів, кафе і різних закладів громадського харчування. Tillyrad не тільки дозволяє вести облік основних засобів, таких як меблі, техніка та інше, але також забезпечує можливість керування процесами закупівлі, складським обліком і фінансовими операціями. Крім того, програма має модулі для автоматизації обліку персоналу і звітності, що робить її комплексним рішенням для підприємств гастрономічної сфери.

В додаток до Tillyrad, існують інші програмні продукти, які використовуються для автоматизації обліку основних засобів в Україні.

Один з таких продуктів - "Активa". Ця програма розроблена спеціально для потреб обліку основних засобів, і вона надає широкий функціонал для зручного ведення обліку, управління і контролю за основними засобами. "Активa" дозволяє вести облік руху основних засобів, включаючи придбання, продаж, амортизацію, ремонти та інші операції. Програма також надає можливість створювати звіти, аналізувати дані і контролювати стан основних засобів.

Ще одним варіантом програмного забезпечення для автоматизації обліку основних засобів є "Flexibee". Ця програма розроблена як хмарне рішення, що дозволяє вести облік основних засобів в онлайн-режимі. "Flexibee" надає можливість створювати картки основних засобів, фіксувати операції з придбання, амортизації та інші дії. Програма також має можливості для створення звітів, аналітики та інтеграції з іншими системами.

Також хороший варіант "ControlPro". Ця програма розроблена для комплексного обліку основних засобів та матеріальних цінностей. "ControlPro"

надає можливість вести облік придбання, амортизації, руху і списання основних засобів. Програма також має модуль для складського обліку, що дозволяє враховувати використання матеріалів та інших ресурсів при експлуатації основних засобів. "ControlPro" також надає можливість створення різноманітних звітів та аналітичних даних для контролю та прийняття управлінських рішень.

IS-pro - це програмне забезпечення, призначене для автоматизації обліку та управління основними засобами в підприємствах. Ця програма дозволяє ефективно вести облік руху та стану основних засобів, а також забезпечує цілеспрямоване планування їх використання і зниження затрат на їх утримання. IS-pro надає широкий функціонал для управління основними засобами, включаючи наступні можливості [35]:

-Реєстрація основних засобів: програма дозволяє вести детальний облік основних засобів, включаючи їх класифікацію, параметри, технічні характеристики та іншу інформацію, необхідну для їх ідентифікації і використання.

-Рух та стан основних засобів: IS-pro відстежує всі зміни, пов'язані з основними засобами, такі як придбання, продаж, переміщення, списання, ремонт і т. д. Програма надає зручні інструменти для контролю за станом основних засобів в реальному часі.

-Планування та аналіз використання: IS-pro дозволяє проводити планування використання основних засобів на основі потреб підприємства. Програма надає можливість розраховувати оптимальний час експлуатації, прогнозувати витрати на утримання та планувати потрібні ремонти.

-Аналітичні звіти: IS-pro надає широкий спектр аналітичних звітів щодо основних засобів. Ви зможете отримати інформацію про склад основних засобів, їх стан, вартість, ефективність використання та інші параметри.

РОЗДІЛ 2

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ І ВИБУТТЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «КИЇВМЕДПРЕПАРАТ» З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

2.1 Організація електронного документування процесу обліку наявності вибуття основних засобів в ТОВ «Київмедпрепарат»

"Київмедпрепарат" є одним з найбільших та найбільш досвідчених підприємств української хіміко-фармацевтичної промисловості, яке було засноване у середині XIX сторіччя. З 1847 року воно займається виробництвом лікарських засобів. В даний час "Київмедпрепарат" є національним лідером у виробництві антибактеріальних препаратів. Завод має портфель приблизно 170 генеричних та оригінальних лікарських засобів з різними формами дозування, включаючи 32 види антибіотиків, в тому числі традиційні та нові покоління антибіотиків. З початку 2006 року підприємство також виробляє ветеринарні препарати. Організаційна структура АТ "Київмедпрепарат" включає відповідні служби та відділи, які виконують функції управління фінансами, комерційною діяльністю, виробництвом та контролем якості. На 31 грудня 2020 року АТ "Київмедпрепарат" не має дочірніх підприємств, філій, представництв або інших відокремлених підрозділів.

Згідно з частиною 2 статті 9 Закону № 996, "Первинні та зведені облікові документи можуть бути складені у паперовій або електронній формі і повинні містити обов'язкові реквізити, які встановлені". Первинні документи, що створені у електронній формі, використовуються в бухгалтерському обліку з дотриманням вимог законодавства щодо електронних документів та електронного документообігу. Якщо електронний документ надсилається кільком адресатам або зберігається на кількох електронних носіях інформації, кожна електронна копія цього документа вважається його оригіналом. Паперова копія електронного документа - це візуальне зображення паперової версії електронного документа, яке підтверджено згідно з вимогами законодавства.

ТОВ «Київмедпрепарат» встановлює в електронному договорі умову про

можливість створення первинної документації також в електронному вигляді та встановлює умови та порядок її подання та підписання.

Якщо інше не обумовлено заздалегідь у договорі, датою та часом передачі електронного документа вважаються дата та час, коли передача цього документа не може бути скасована особою, яка його надіслала. У разі пересилання електронного документа шляхом пересилання на електронний носій, на якому зберігається цей документ, датою і часом пересилання вважаються дата і час пересилання для пересилання.

Крім того, договором може бути передбачено обов'язкове засвідчення електронною печаткою договору та первинних документів або відсутність такої вимоги. Після отримання договорів в електронній формі, якщо акредитований орган сертифікації ключів, який видав цей ЕЦП, припинив свою діяльність, або КЕП перевірить наявність усіх істотних умов, у тому числі наявність електронного цифрового підпису.

Управління електронними документами — це набір процесів для створення, обробки, надсилання, передачі, отримання, зберігання, використання та знищення електронних документів із використанням перевірки цілісності та підтвердження отримання, якщо це доречно. ці документи.

ТОВ «Київмедпрепарат» використовує систему електронного документообігу FossDoc для впровадження електронного документообігу. Рішення на платформі FossLook призначене для створення електронного архіву документів, організації документообігу (документів) на підприємстві та автоматизації бізнес-процесів на підприємствах, установах та організаціях будь-якого типу. Програма дозволяє вирішувати різноманітні завдання, реалізацію що залежить від відповідних модулів. Систему можна легко адаптувати під специфіку роботи кожної окремої компанії. Законодавство України не обмежує використання в компанії однієї програми, що дозволяє створювати електронні документи. Для організації електронного документообігу в компанії достатньо придбати спеціальне програмне забезпечення для створення електронних підписів.

Під час організації документообігу ТОВ «Київмедпрепарат» надало таку

додаткову інформацію щодо електронних документів:

- повідомлення про використання із зазначенням посадової особи, яка відкрила документ, та дати і часу використання;
- повідомлення про зміну в документі із зазначенням даних працівника, дати і часу, а також інформації про те, що саме було змінено в документі;
- посилання на супровідні документи.

Порядок обробки електронних документів під час зберігання документів та підготовки їх до здавання в архів затверджено Указом № 1886. При цьому прийнято єдиний підхід до роботи з документами незалежно від форми їх створення (паперовий або електронний). Це положення встановлює загальні вимоги до впровадження електронного документообігу з використанням ЕЦП, до організації роботи з електронними документами в діловодстві в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності.

Як зазначалося вище, підприємства організують бухгалтерський облік на підставі самостійно розроблених локальних документів з організації документообігу, але з урахуванням вимог Положення № 1886. Електронні документи повинні зберігатися на електронних носіях у формі, що дозволяє перевірити їх цілісність на ці ЗМІ. Термін зберігання не повинен бути меншим за встановлений законодавством строк для відповідних паперових документів. Якщо існує ймовірність того, що документи не будуть зберігатися на електронних носіях протягом усього зазначеного строку, підприємство зобов'язане відтворити їх на кількох електронних носіях або зберігати у вигляді паперової копії (ст. 13 Закону № 851).

Важливим фактором, що впливає на результати господарської діяльності, є показники ефективності використання основних засобів. Розглянемо більш детально їх у таблиці 2.1

Таблиця 2.1 Узагальнюючі показники ефективності використання ОЗ на ТОВ «Київмедпрепарат»

Показники	Роки		Зміна (+,-)	Темп зростання, %
	2020	2021		
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	2355 448	2 615 722	260274	111,0
Середньорічна вартість виробничих основних засобів, тис. грн	519 433	533 495	14062	102,7
Середньорічна чисельність працівників, осіб	1 184	1 210	26	102,19
Сума амортизації	256 836	282 452	25616	109,97
Фондовіддача, грн/грн	4,53	4,9	0,37	108,16
Фондомісткість, грн/грн	0,22	0,20	-0,02	90,9
Фондоозброєність, грн на 1 особу	436,9	442,8	5,9	101,3
Коефіцієнт оновлення	0,8	0,7	-0,1	87,5
Коефіцієнт вибуття	1,83	1,92	0,09	104,9
Коефіцієнт зносу	0,49	0,53	0,04	89,83
Коефіцієнт придатності	0,51	0,47	-0,04	92,15

Джерело: розроблено на основі додатку А

Показник фондовіддачі за 2021 рік збільшився у порівнянні з 2020 роком, або на 108,16%, це позитивний результат. Тому що, чим вище значення показника фондовіддачі, тим ефективніше підприємство використовує основні фонди. Це означає, що з кожної гривні основних фондів компанія одержує більше продукції. Простіше кажучи, на кожну гривню виручки організація витратила менше основних засобів.

Фондомісткість, це зворотна величина фондовіддачі, іноді краще аналізувати ОЗ по ній. Даний показник слугує для визначення ефективності використання основних засобів у компанії. На ТОВ «Київмедпрепарат» за 2021 р показник зменшився на 0,02, або на 90,9% зниження фондомісткості продукції свідчить про покращення використання основних фондів.

Аналізуючи показник фондоозброєності можна стверджувати, що ефективність управління основними засобами в ТОВ «Київмедпрепарат» зростає. У 2020 році було вироблено продукції та надано послуг на суму 436,8 гривні на кожну використовувану гривню основних засобів. З 2021 року показник зростає до

442,8 гривню. Причиною такої тенденції є оптимізація структури основних засобів - зайві були продані. Також спостерігається підвищення обсягу продажів.

Коефіцієнт оновлення основних засобів показує яку частку від наявних на кінець звітної періоду основних засобів, яка складає нові основні засоби. Відповідно на ТОВ «Київмедпрепарат» значення цього показника становить -0,1%. Тобто це вказує на те, що нових основних засобів в наявних немає.

Нормативне значення коефіцієнту вибуття $K_v > 0,1$, на підприємстві показник становить 2020р -1,83, 2021р- 1,92, це свідчить, що були морально застарілі або зношені ОЗ, які вибули (списанні) на 0,09 більше чим у попередньому році.

Коефіцієнт зносу. Цей коефіцієнт може характеризувати ступінь зношеності основних засобів за звітний період і показує частку їх вартості, списану на витрати в попередньому періоді, у первісній вартості. Даний коефіцієнт збільшився на кінець 2021 року на 0,04 по відношенню до 2020 року, що свідчить про погіршення стану основних засобів підприємства.

Коефіцієнт придатності основних засобів показує, яку частку складає їх залишкова вартість від первісної вартості за певний період. Чим вище коефіцієнт придатності, тим краще технічний стан основних засобів. На ТОВ «Київмедпрепарат» значення цього показника знизилось на 0,04.

Динаміку показників технічного стану та інтенсивності руху основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» за 2020–2021 рр. наведено також на рис. 2.2

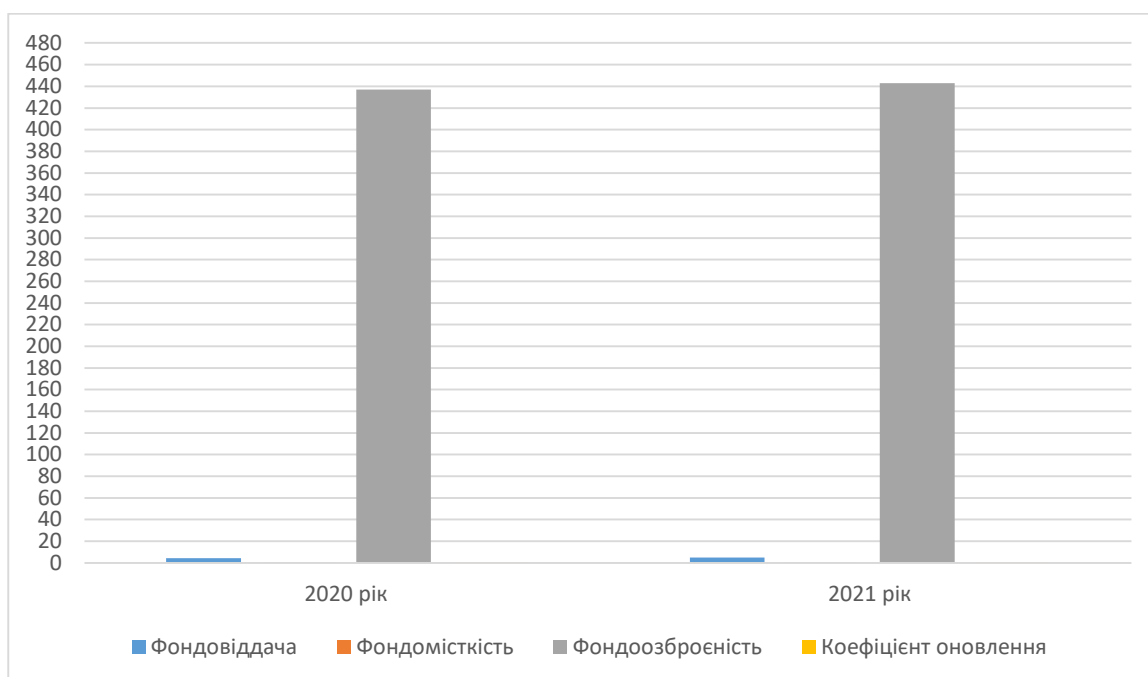

Рисунок 2.1 Динаміка показників технічного стану та інтенсивності руху основних засобів в ТОВ «Київмедпрепарат» 2020-2021 рр

Джерело: розроблено на основі додатку А

ТОВ «Київмедпрепарат» дотримується таких умов зберігання електронних документів:

- інформація, що міститься в електронних документах, повинна бути доступною для подальшого використання;
- електронний документ повинен бути відновлюваним у тому форматі, в якому він був створений, надісланий або отриманий;
- повинна зберігатися інформація (за наявності), яка дозволяє ідентифікувати походження та призначення електронного документа, а також дату та час його відправлення чи отримання.

Відповідно до пункту 4.6 Положення № 88 виправлення помилок у первинних електронних документах здійснюється відповідно до норм законодавства. Але про виправлення помилок в електронному документі в Законі № 851 нічого не сказано. Ця процедура не передбачена іншими законами. Винятком є електронна звітність до контролюючих органів. З цього випливає, що підприємство має самостійно визначити порядок виправлення помилок в електронних документах: або анулювати документ із помилкою та видати новий;

або внести зміни у вже створений документ із обов'язковим збереженням історії змін.

Порядок виправлення електронних документів на ТОВ «Київмедпрепарат» під час зовнішнього документообігу погоджується з адресатом.

Очевидно, що перехід на електронний документообіг вигідний, але підійти до цього потрібно з розумом: розробити власну інструкцію з організації електронного документообігу на підприємстві з урахуванням вимог чинного законодавства.

Електронні первинні документи мають таку ж юридичну силу, що й паперові документи, за умови дотримання вимог законодавства щодо їх оформлення. У разі створення паперового документа та кількох ідентичних за змістом і деталями електронних копій кожен документ вважається оригіналом і має однакову юридичну силу.

2.2 Синтетичний та аналітичний облік наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» в умовах цифровізації

Одиницею обліку основних засобів згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» є об'єкт основних засобів – готовий пристрій з усім устаткуванням і приладдям до нього або окремий конструктивний об'єкт, призначений для виконання окремих самостійних робіт. функції. , або окремий комплекс, конструктивно пов'язані об'єкти однакового або різного призначення, які для свого обслуговування мають загальні пристрої, пристрої керування або єдину основу, що дозволяє кожному об'єкту виконувати свої функції, а комплексу – специфічну роботу лише в повному обсязі. Зберігання.

ТОВ «Київмедпрепарат» веде аналітичний облік по кожному товару та кожній матеріальній та грошовій цінності.

Аналітичний облік дозволяє, з одного боку, контролювати надходження, використання та технічний стан окремих інвентарних об'єктів основних засобів, а з іншого боку, надавати необхідну інформацію про наявність та рух основних

засобів за кожною класифікаційною групою. . за місцезнаходженням і діяльністю, а також підприємство в цілому.

Для аналітичного обліку основних засобів залежно від кількості можуть використовуватися інвентарні картки (типова форма № ОЗ-6) або інвентарні книги.

На великих підприємствах, які мають значну кількість об'єктів обліку основних засобів, застосовуються інвентарні картки, які відкриваються шляхом оприбуткування кожного об'єкта. Після відкриття картки активу присвоюється інвентарний номер. Він залишається пов'язаним з об'єктом протягом усього часу своєї приналежності до компанії. При вилученні об'єкта стирається його інвентарний номер. З метою контролю за виділенням і знеціненням інвентарних номерів створюється бухгалтерія збору інвентарних номерів.

Для присвоєння інвентарного номера певній групі матеріальних цінностей присвоюється ряд номерів відповідно до кількості предметів і можливого їх надходження в майбутньому.

Усі карти створюються в одному екземплярі. З метою контролю за зберіганням інвентарних карток їх заносять до інвентарного карткового опису (Типова форма ОЗ-7).

Обов'язковими відомостями в інвентарних картках є:

- найменування об'єкта, інвентарний номер;
- назва заводу-виробника;
- первісна вартість;
- номер і дата акта прийому-передачі;
- короткі технічні характеристики.

Для аналітичного обліку ідентичних за технічними характеристиками, призначенням, вартістю та надходженням в один період засобів (виробничий і товарний інвентар, інструмент) можна відкрити групову картку з інвентарними номерами на кожен об'єкт. У груповій інвентарній картці надходження основних засобів записують у хронологічному порядку в цілому по всій групі об'єктів.

Підставою для відкриття інвентарних карток і внесення в них різноманітних записів є первинні документи (типові форми No 03-1, 03-2, 03-3), технічна

документація, накладні. Записи здійснюються на підставі перевірених документів.

Усі інвентаризаційні карти зберігаються в одному файлі, де вони згруповані за класифікаційними групами об'єктів, а в них – за розташуванням і типом об'єктів.

Коли предмет скидається, відповідна картка видаляється з файлу, а до опису картки інвентарю додається примітка про скасування. Якщо об'єкт переміщається всередину, картка переставляється в картотеку.

Інформація про предмети, що надійшли або вибули протягом місяця, фіксується на окремих інвентарних картках. Ці картки служать основою для складання картки обліку руху основних засобів за місяць (типова форма № ОЗ-8). Картки типової форми № ОЗ-8 відкриваються на початку року і містять дані про наявність основних засобів на початку року, надходження та вибуття за місяць, а також наявність на початок наступного місяця. Для складання звітних даних про рух основних засобів використовується узагальнена інформація з картки за весь рік.

Інвентарна книга, у свою чергу, використовується для тривалого обліку основних засобів протягом кількох років. Записи ведуться за класифікаційними групами в хронологічному порядку. Книга виділяє окремий рядок для кожного виду основних засобів. Проте внутрішній рух основних засобів на підприємстві не відображається у цій книзі.

Для обліку основних засобів за їх місцезнаходженням використовується Інвентарний опис основних засобів (типова форма №03-9). Ці описи складаються у двох примірниках згідно з вимогами Типової форми № 03-1 та є додатком до інвентарних карток або інвентарної книги. Дати в описах повинні співпадати з датами на інвентарних картках або в книзі.

У синтетичному обліку бухгалтерський облік узагальнюється в грошовій формі.

Для синтетичного обліку основних засобів використовуються рахунки:

а) 10 «Основні засоби» (активний, інвентарний). На ньому обліковуються основні засоби за первісною вартістю.

Рахунок 10 має субрахунки:

- 100 «Інвестиційна нерухомість»;
- 101 «Земельні ділянки»;
- 102 «Капітальні вигради на поліпшення земель»;
- 103 «Будинки та споруди»;
- 104 «Машини та обладнання»;
- 105 «Транспортні засоби»;
- 106 «Інструменти, прилади та інвентар»;
- 107 «Робоча і продуктивна худоба»;
- 108 «Багаторічні насадження»;
- 109 «Інші основні засоби».

б) 13 «Знос необоротних активів» (регулюючий, контрактивний). На цьому рахунку відображаються дані про нарахування амортизації й індексацію зносу основних засобів.

Рахунок 13 має субрахунки:

- 131 «Знос основних засоби»;
- 132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»;

в) 15 «Капітальні інвестиції» (активний, калькуляційний). Здійснюється облік витрат на придбання або виготовлення (створення) основних засобів.

- 151 «Капітальне будівництво» (витрати на будівництво господарським або підрядним способом);
- 152 «Придбання (створення) основних засобів»;
- 155 «Формування основного стада».

г) 83 «Амортизація» - потрібен для відображення нарахованої амортизації на підприємствах, що використовують рахунки 8 класу.

Крім того, для обліку окремих господарських операцій з основними засобами можуть використовуватися рахунки:

- 14 «Довгострокові фінансові інвестиції»;
- 42 «Додатковий капітал»;
- 46 «Неоплачений капітал»;

- 74 «Інші доходи»;
- 97 «Інші витрати».

При журнальній формі обліку синтетичний облік основних засобів здійснюється в журналі № 4 за кредитом рахунків 10, 11, 12, 13, 14,15,18,19, 35.

Журнал № 4 складається з двох розділів:

I розділ — з кредиту рахунків 10, 11, 12,13, 19 в дебет рахунків;

II розділ — з кредиту рахунків 14, 15,18, 35 в дебет рахунків.

Записи в журналі здійснюються на підставі первинних документів про рух основних засобів. У кінці місяця в журналі підводяться підсумки за рахунками і переносяться до Головної книги.

2.3 Розкриття в звітності інформації про наявність і рух основних засобів із застосуванням комп'ютерних технологій

Згідно ПСБО 7,розкриття інформації про наявність і рух основних засобів у звітності з використанням комп'ютерних технологій може бути здійснено за допомогою спеціалізованих програмних рішень для обліку та управління активами підприємства. Такі програми дозволяють збирати, обробляти та аналізувати дані про основні засоби, їх рух, стан та інші відомості, необхідні для звітності.

Основні функції таких програм можуть включати:

- Реєстрація основних засобів: програма дозволяє створювати базу даних з повною інформацією про кожен основний засіб, таку як назва, модель, вартість, дата придбання тощо.
- Облік руху основних засобів: програма фіксує рух основних засобів на підприємстві, включаючи їх переміщення між відділеннями, передачу в оренду або продаж, списання тощо. Кожний рух фіксується з деталізацією про дату, місце та причину руху.
- Оцінка стану та амортизація: програма дозволяє вести облік стану основних засобів, включаючи проведення періодичних технічних оглядів та визначення вартості амортизації. Вона автоматично розраховує амортизаційні відрахування на

основі встановлених правил та нормативів.

- *Звітність*: програма генерує звіти, які містять детальну інформацію про наявність та рух основних засобів. Звіти можуть бути сформовані за різними параметрами, наприклад, за періодом, видом основних засобів або відділом підприємства.

Застосування комп'ютерних технологій у розкритті інформації про наявність і рух основних засобів має кілька переваг:

- *Автоматизація процесу*: Використання спеціалізованого програмного забезпечення дозволяє автоматизувати процеси реєстрації, обліку та звітності про основні засоби. Це ефективно зменшує ручну роботу, помилки та збільшує точність даних.

- *Централізоване зберігання даних*: Комп'ютерні програми зазвичай мають централізовану базу даних, що дозволяє зберігати всю інформацію про основні засоби в одному місці. Це полегшує доступ до даних, сприяє їх збереженню та забезпечує однорідність інформації.

- *Зручний пошук та фільтрація*: Комп'ютерні програми надають можливість швидкого пошуку та фільтрації даних про основні засоби залежно від потреб користувача. Можна здійснювати пошук за певними характеристиками, датами, станом та іншими параметрами.

- *Аналітика та звітність*: Комп'ютерні програми дозволяють генерувати різноманітні звіти та аналітичні відомості щодо основних засобів. Це дає змогу аналізувати рух активів, визначати їх ефективність, проводити стратегічне планування та приймати управлінські рішення на основі наявних даних.

- *Забезпечення внутрішнього контролю*: Використання комп'ютерних технологій дозволяє забезпечити внутрішній контроль над рухом основних засобів.

Міжнародні стандарти передбачають, що фінансова звітність про основні засоби повинна містити таку інформацію[7]:

- методи оцінки вартості. Якщо використовується більше ніж один метод, вартість кожного методу повинна бути розкрита для кожного типу активу;
- методи нарахування амортизації;

- строки корисного використання та відповідні норми амортизації;
- валова балансова вартість і накопичена амортизація на початок і кінець періоду.

Узгодження балансової вартості на початок і кінець періоду, що відображає:

- 1) дохід;
- 2) придбані шляхом корпоративного злиття;
- 3) знецінення або знецінення внаслідок переоцінки;
- 4) демпфування.
- 5) чиста курсова різниця в результаті переказу іноземних рахунків про подальші зміни.

У річній фінансовій звітності також необхідно надати таку інформацію [1]:

- обмеження права власності та вартості основних засобів, що використовуються для забезпечення зобов'язань;
- Облікова політика щодо витрат на відновлення природних ресурсів, пов'язаних з використанням основних засобів;
- вартість будівництва основних засобів;
- сума заборгованості за придбання основних засобів.

Відповідно до національних стандартів інформація про основні засоби в основному представлена в балансі (Додаток Б).

У примітках до фінансової звітності по кожній групі основних засобів міститься така інформація :

- ціна придбання (первісна або переоцінена), за якою обліковуються основні засоби на балансі;
- методи амортизації та умови корисності (експлуатації), які використовує компанія;
- Наявність та рух основних засобів протягом звітного року:

- вартість придбання (дооцінка) та сума амортизації на початок звітного року;
- первісна вартість основних засобів, визнаних активом, з розподілом вартості основних засобів, що виникли в результаті злиття компаній;
- Суми зміни первісної вартості (переоцінки) і зносу основних фондів у результаті переоцінки;
- первісна (переоцінена) вартість і сума зносу вибулих основних засобів;
- Сума накопиченої амортизації;
- Сума знецінення, визнана у фінансовій звітності за період;
- інші зміни первісної (переоціненої) вартості та суми зносу основних засобів;
- первісна вартість (переоцінена) і сума зносу на кінець звітного року.

Крім того, примітки до фінансової звітності містять інформацію про:

- вартість основних фондів, щодо яких згідно з чинним законодавством встановлено обмеження володіння, користування та передачі;
- вартість заставлених основних засобів;
- сума капітальних вкладень на придбання та будівництво основних фондів за звітний рік;
- суми укладених договорів на придбання основних засобів у майбутньому;
- Залишкова вартість тимчасово невикористовуваних основних засобів (ремонт, перетворення тощо);
- первісна (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватися;
- Залишкова вартість виведених з експлуатації активів, призначених для продажу;
- Вартість придбання, залишкова вартість та методологія оцінки основних засобів, придбаних шляхом цільового фінансування.

Якщо протягом звітного періоду проводилась переоцінка основних засобів, то в примітках зазначаються зміни розміру додаткового капіталу внаслідок переоцінки основних засобів та обмеження щодо його розподілу між власниками

(учасниками).

Крім того, у примітках бажано зазначати таку інформацію про переоцінку основних засобів:

- причини переоцінки активів;
- дані про результативність переоцінки;
- втручання незалежного експерта;
- характер будь-яких показників, які використовуються для визначення рівнів винагороди.

У примітках до консолідованої фінансової звітності кожної групи основних засобів зазначається сума курсових різниць, пов'язаних з перерахунком вартості основних засобів у фінансовій звітності дочірніх підприємств.

2.4 Шляхи вдосконалення обліку наявності і вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» із застосування сучасних інформаційних технологій

На даний час в організації обліку основних засобів на підприємствах є певні недоліки, що негативно позначається на ефективності загального керівництва підприємством. Це стосується організаційної, технологічної та документальної частин, тому слід звернути увагу на вдосконалення первинного обліку та оптимізацію форм первинної документації. До індивідуальних форм первинних документів та реєстрів аналітичного обліку основних засобів доцільно додати додаткові показники, заповнення яких підвищить інформативність та достовірність цієї документації, посилить контроль за ефективністю проведених операцій та скоротить час - виснажлива бухгалтерська робота. Ці пропозиції наведені в таблиці.

2.4

Таблиця 2.4 Запропоновані зміни до форми первинного документу ОЗ 6 «Інвентарна картка обліку ОЗ»

Форми первинного обліку	Додати
ОЗ 6 «Інвентарна картка обліку ОЗ»	Справедлива вартість
	Група основних засобів
	Срок корисного використання
	Метод нарахування амортизації
	Ліквідаційна вартість
	Переоцінка

Джерело: розробка автора

Варто зауважити, що форми первинної документації, що використовуються для обліку основних засобів і складання інвентаризаційних описів, є ідентичними. Порівнюючи форми ОЗ-6 «Інвентарна картка з обліку основних засобів» і ОЗ-7 «Опис інвентарних карток з обліку основних засобів» з формою ОЗ-1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) активів», можна зробити висновок, що відсутня інформація тільки про ступінь приймальної комісії та підписи її членів. Проте процес розробки закону та оформлення інвентаризаційних листів підтверджує позитивний висновок комісії, оскільки якщо об'єкт не відповідає технічним вимогам, інвентаризаційний листок не відкривається, але картка може бути включена до інвентаризації. Закон про внутрішній обіг основних засобів, підписаний членами комісії, є спрощеним. Форму ОЗ-3 можна скоротити, заповнивши інвентарний аркуш підписами комісії щодо введення основних засобів після ремонту, реконструкції, модернізації та відомостями про зміни після таких втручань. Крім того, інформація про наявність, рух, капітальний ремонт та інші капітальні операції відображається в різних спеціалізованих журналах, де постійні показники ідентичні. Це не сприяє якісному бухгалтерському обліку, збільшує трудомісткість обробки та відображення інформації, виникають проблеми при оформленні документів та забезпеченні необхідними видами бланків.

Під час такої перевірки необхідно вирішити наступні завдання:

- перевірити стан бухгалтерського обліку, наявність засобів зберігання та

ефективність використання основних засобів;

- встановлювати достовірність правильності реєстрації прибуття та вибуття;

- перевірка достовірності розрахунку зносу та розподілу витрат на ремонт основних засобів;

- перевірка законності продажу основних засобів;

- перевірити доцільність і правильність віднесення результатів ліквідації на фінансово-господарську діяльність підприємства;

- перевірка правильності віднесення сум попередньої оцінки на рахунки бухгалтерського обліку. Важливим фактором підвищення ефективності обліку основних засобів в сучасних умовах є автоматизація їх обліку.

Не менш важливу роль відіграє автоматизація обліку основних засобів, яка є невід'ємною частиною процесу вдосконалення господарської діяльності. (Рис. 2.4) Позитивним фактором автоматизації є стабільність постійної облікової інформації, що формується на підприємстві. Завдяки цьому створюються умови для їх багаторазового використання, тим самим сприяючи підвищенню ефективності комп'ютерної техніки в тій чи іншій сфері бухгалтерської роботи. Для вирішення завдань, пов'язаних з автоматизацією обліку основних засобів, можна використовувати таке поняття, як «завдання», яке є алгоритмом перетворення вхідних даних за допомогою процедур обробки даних у вихідні показники, що мають певне функціональне призначення.

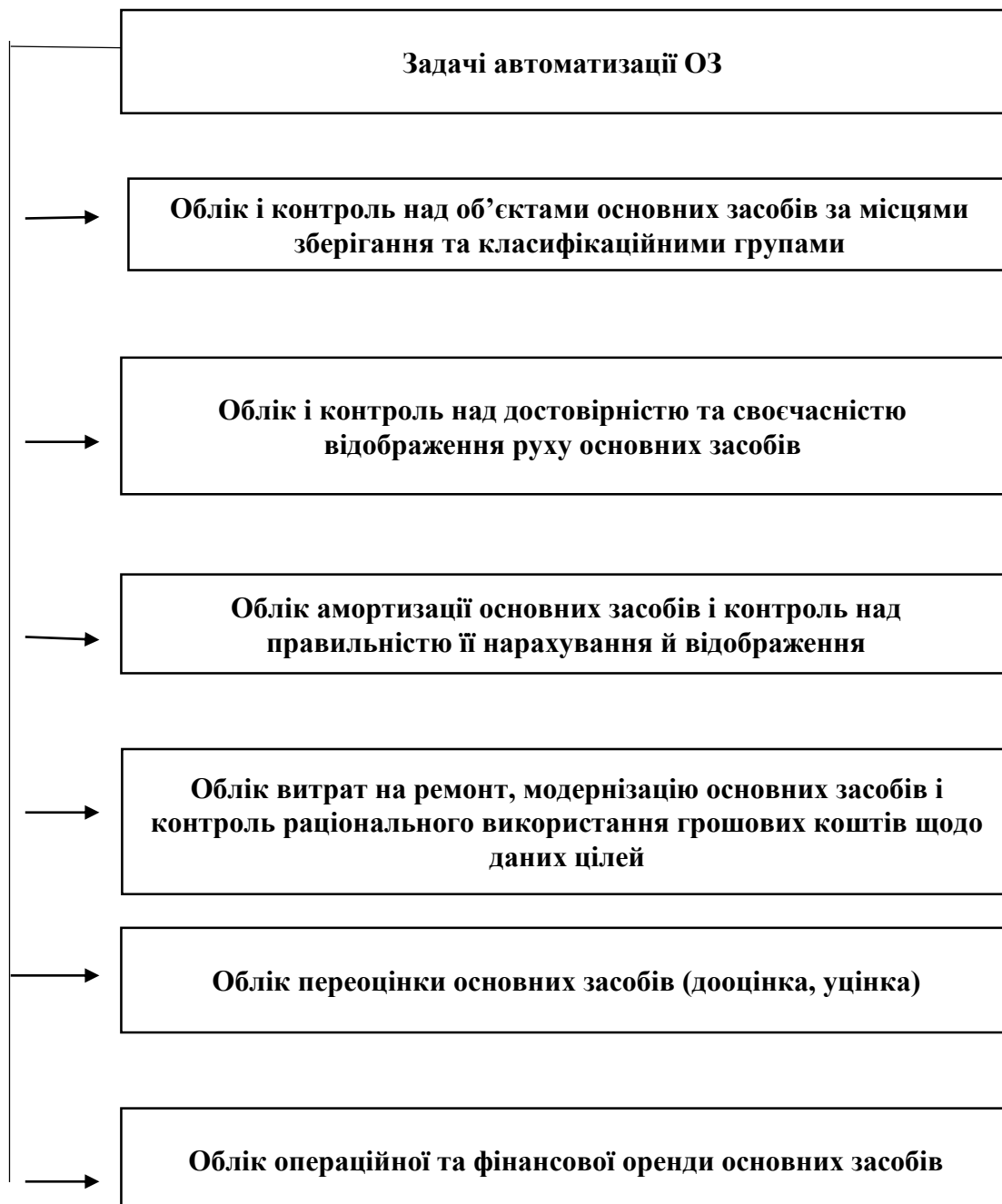

Рисунок 2.4 Задачі автоматизації основних засобів

Джерело: розробка автора

Це усуває такі проблеми під час використання наведених вище «завдань» автоматизації:

1. Всі підрозділи отримують оперативну інформацію.
2. Проведення безготівкових розрахунків за системою «клієнт – банк».
3. Об'єднання оперативного, бухгалтерського та статистичного обліку в єдину систему.

На цій основі можна намітити наступні варіанти вдосконалення організації

та методики обліку основних засобів:

1. Удосконалення первинного обліку та оптимізація форм первинної документації.

2. Запровадити службову перевірку стану основних засобів, їх обліку та ефективності використання чітко визначеною посадовою особою.

3. Раціоналізація кожної групи документів, методів обробки та узагальнення інформації про амортизацію основних засобів.

4. Повна автоматизація обліку основних засобів. Це пов'язано з необхідністю своєчасного отримання інформації про рух основних засобів, своєчасного та правильного нарахування сум амортизації, визначення зносу відповідно до встановлених нормативів тощо.

5. Удосконалення методики нарахування амортизації. Цю проблему пропонуємо вирішити цю проблему:

- визначити відповідний строк корисного використання активу, який не спотворить інформацію про основні засоби у фінансовій звітності;

- визначення необхідності нарахування амортизації по місяцях введення в експлуатацію основних засобів.

6. Удосконалити відображення переоцінки основних засобів в бухгалтерському обліку, оскільки результати переоцінки не можна відображати як витрати чи доходи, оскільки метою цієї операції є визначення реальної вартості об'єкта. Від цього залежить, чи можна відобразити переоцінку та амортизацію основних засобів як зміну сальдо рахунків додаткового капіталу. Розрахунок амортизації основних засобів також викликає проблеми.

ВИСНОВКИ

Найважливішими допоміжними засобами є знаряддя для виготовлення виробів, виконання робіт чи надання послуг, які є важливою ланкою науково-технічного прогресу і набувають все більшого значення. підпорядковувати собі не тільки сам процес праці, а й весь процес виробництва, його технологію та організацію. Основні засоби часто складають більшу частину активів компанії. Виробничо-господарська діяльність підприємства здійснюється не тільки за рахунок матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, а й за рахунок основних засобів.

Отже, належно організована система обліку основних засобів в рамках бухгалтерських принципів підприємства забезпечує повноту опису формування обліково-економічної інформації. Часто вибір елементів облікової політики здійснюється без належного наукового обґрунтування, що негативно впливає на достовірність фінансової звітності. Тому при розробці концепції облікової політики для основних засобів доцільно визначити елементи, що сприятимуть оптимізації облікового процесу та забезпечать його плановість, оперативність і ефективність. Наукові дослідження щодо формування засад обліку основних засобів повинні спрямовуватись на розвиток практичного застосування професійного судження бухгалтера, щоб зміцнити його роль як основного суб'єкта формування засад бухгалтерського обліку підприємства.

У сучасних умовах автоматизація обліку основних засобів грає важливу роль у підвищенні ефективності. Автоматизація обліку основних засобів є необхідною складовою частиною удосконалення корпоративної діяльності. Вона забезпечує стабільність облікової інформації, яка формується на підприємстві, та дозволяє її багаторазове використання, що сприяє підвищенню ефективності роботи комп'ютерної техніки в бухгалтерській сфері. Поняття "завдання" використовується для опису алгоритму перетворення вхідних даних на вихідні показники за допомогою процедур обробки даних, які виконують функціональну роль у бухгалтерському обліку та управлінні. Таким чином, автоматизація обліку

основних засобів є важливим фактором для підвищення ефективності.

Автоматизована система обліку основних засобів дозволяє забезпечити стабільність облікової інформації, що формується на підприємстві, і створює умови для повторного використання цієї інформації, сприяючи поліпшенню ефективності комп'ютерної техніки у бухгалтерській роботі. Для досягнення цілей, пов'язаних з автоматизацією обліку основних засобів, використовується поняття "завдання", яке описує алгоритм перетворення вхідних даних у вихідні показники шляхом застосування процедур обробки даних з певним функціональним призначенням для бухгалтерського обліку та управління.

Провівши аналіз використання основних засобів, можна зазначити деякі висновки:

1. Показник фондівдачі збільшився на 108,16% у порівнянні з 2020 роком. Це свідчить про більш ефективне використання основних фондів компанією, оскільки з кожної гривні основних засобів отримано більше продукції.

2. Фондомісткість продукції знизилась на 90,9% у 2021 році, що вказує на покращення використання основних засобів. Це означає, що компанія витратила менше основних засобів на кожну гривню виручки.

3. Показник фондоозброєності підприємства зріс з 436,8 гривні в 2020 році до 442,8 гривні в 2021 році на кожну використовувану гривню основних засобів. Це свідчить про зростання ефективності управління основними засобами та підвищення обсягу продажів.

4. Коефіцієнт оновлення основних засобів становить -0,1%, що означає, що відсутні нові основні засоби в порівнянні з наявними на кінець звітного періоду.

5. Коефіцієнти вибуття та зносу свідчать про моральне застаріння або зношення основних засобів, які були списані у 2021 році. Коефіцієнт вибуття зріс на 0,09 у порівнянні з попереднім роком.

6. Коефіцієнт придатності основних засобів знизився на 0,04, що може свідчити про погіршення їх технічного стану

7. Загальна тенденція вказує на поліпшення ефективності використання основних засобів. Показники фондівдачі та фондоозброєності показують

зростання, що свідчить про більш ефективне використання та оптимізацію основних фондів компанії.

8. Оптимізація структури основних засобів, у тому числі продаж зайвих активів, сприяла поліпшенню ефективності управління основними засоба

9. Показник коефіцієнта оновлення свідчить про відсутність нових основних засобів, що може вказувати на потребу у плануванні та реалізації програми оновлення активів у майбутньому.

10. Коефіцієнти вибуття та зносу показують, що компанія має проблеми зі станом та моральною застарілістю деяких основних засобів, які були списані. Це може вимагати додаткових заходів щодо планування заміни та підтримки основних засобів.

11. Зниження коефіцієнта придатності основних засобів може бути показником погіршення їх технічного стану. Це може вимагати уваги до регулярного технічного обслуговування та ремонту активів для забезпечення їх продуктивності та тривалого функціонування.

Для покращення управління активами можуть бути запропоновані наступні заходи:

Подальше удосконалення первинного обліку та оптимізація форм первинної документації для забезпечення точності та повноти інформації про основні засоби.

Проведення регулярної службової перевірки стану основних засобів та ефективності їх використання залученою посадовою особою, що дозволить виявити можливі проблеми та вжити відповідних заходів.

Подальша раціоналізація групування документів та узагальнення інформації про амортизацію основних засобів для забезпечення зручного та швидкого доступу до необхідної інформації.

Впровадження повної автоматизації обліку основних засобів з використанням відповідного програмного забезпечення. Це дозволить забезпечити своєчасне отримання інформації про рух основних засобів, нарахування амортизації та визначення зносу згідно з установленими нормами.

Подальше удосконалення методики нарахування амортизації для врахування специфіки основних засобів та встановлення обґрунтованих строків корисного використання, що відповідають реальному стану активів.

Вдосконалення відображення переоцінки основних засобів в бухгалтерському обліку з метою визначення їх реальної вартості та відображення як зміну сальдо на рахунках додаткового капіталу.

Звернення уваги на планування та реалізацію обсягу продажів і співвідношення їх до використання основних засобів для виявлення можливих зв'язків та покращення управління активами.

Для забезпечення належного технічного стану основних засобів можуть бути запропоновані наступні заходи:

- Регулярне планове технічне обслуговування та ремонт основних засобів згідно з встановленими нормами і рекомендаціями виробників. Це дозволить підтримувати їх в робочому стані та запобігати можливим поломкам.

- Впровадження системи моніторингу технічного стану основних засобів, яка дозволить виявляти проблеми та несправності заздалегідь, щоб провести вчасний ремонт або заміну.

- Забезпечення належного складу та якості запасних частин для основних засобів, що гарантуватиме швидке відновлення роботи в разі поломки.

- Проведення навчання та підвищення кваліфікації персоналу, який відповідає за управління та обслуговування основних засобів, щоб забезпечити їх компетентність та ефективність в роботі.

Ці заходи допоможуть підприємству покращити управління основними засобами, забезпечити їх ефективне використання, збільшити фондівдачу та знизити витрати на обслуговування та ремонт. Таким чином, підприємство зможе забезпечити стабільність та зростання у своїй діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-ХІУ, зі змінами та доповненнями.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства України від 30.11.2010 р. № 291.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року №2755VI // <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" (П(С)БО 7) затверджено наказом Міністерства України від 27.04.2000 № 92
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства України від 30.11.2010 р. № 291.
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 "Основні засоби" (МСБО 16)
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»
7. Атамас П. Й. Управлінський облік: Навч. посібник / П. Й. Атамас. — 2-ге вид. — К.: ЦНЛ, 2016. — 440 с.
9. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік. Житомир: ЖІТІ, 2019. — 448 с
10. Бондар М.І., Верига Ю.А. Звітність підприємства: Підручник. Київ. Центр учбової літератури. 2017. С. 570
11. Головацька С.І., Осташко О.П. Обліково-аналітичний інструментарій контролінгу в управлінні витратами підприємства : монографія. Львів : Видавництво ЛТЕУ, 2017. 360 с.
12. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник / С. Ф. Голов. — [3-тє вид.]. — К. : Лібра, 2016. — 710 с.
13. Горик-Чубатюк М.О., Добровольська О.М. Фінансовий контролінг як ефективний інструмент в менеджменті. Науковий вісник Херсонського державного

університету. Сер. Економічні науки. 2017. Вип. 22. С. 90–92.

14. Довгалюк Н. В. Методологія визначення та методика аналізу економічної ефективності використання та відтворення основних засобів аграрного сектору економіки: Економічні науки. - 2010.

15. Добровський В. М. Управлінський облік: навч. посібник / Добровський В. М. Гнилицька Л. В., Коршикова Р. С. — К. : КНЕУ, 2005.— 272 с.

16. Власова Н. О. Фінанси підприємств : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів — К. : Центр учбової літератури, 2017. — 272 с.

17. Золотарьова О.В., Чічкань О.І. Організаційна модернізація системи фінансового контролінгу на підприємстві. Економіка та держава. 2015. № 1. С. 42–46.

18. Загородній А. Г. Інвестиційний словник : навч. посібник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Г. О. Партин. — Львів: Бескид Біт, 2005. — 511 с.

19. Задорожний З. В. Управлінський облік Тернопіль: ХАЙ-ТЕК ПРЕС, 2010. – 280 с.

20. Івченко І. Ю. Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / І. Ю. Івченко.— К. : Центр учбової літератури, 2017. — 344 с.

21. Карпенко О.В. Управлінський облік. Кредитно-модульний курс. навчальний посібник / О. В. Карпенко, Д.В. Карпенко – К.: «Центр учбової літератури», 2020. – 296 с.

22. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік у банках: Підручник / Л. М. Кіндрацька. — К.: КНЕУ, 2008. — 816 с.

23. Клименко О. Ф. Інформатика та комп'ютерна техніка : навч.- метод. посібник / Клименко О. Ф., Головка Н. Р., Шарапов О. Д.; за заг. ред. О. Д. Шарапова. — К. : КНЕУ, 2002. — 534 с.

24. Лишиленко О. В. Бухгалтерський управлінський облік. Навч. посібник / О. В. Лишиленко. — К.: ЦУЛ, 2019. — 254 с

25. Нападівська Л. В. Управлінський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: КНТУ, 2018. — 648 с.

26. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І.Беленкова [та ін.]; за ред. проф. М.Ф.Огійчука. - 6-те вид., перероб. і допов. - К.: Алерта, 2019.- 1042с.

27.Оксанич О. Е. Калькуляція собівартості продукції , робіт та послуг. [текст] навчальний посібник / О. Е. Оксанич, І. А. Волкова, О. О. Миронова – К.: «Центр учбової літератури», 2018. – 326 с.

28. Управлінський облік. Навч. посібник / Ю. Д. Малярєвський, С. В. Лабунська, Л. В. Безкоровайна, Н. Ф. Чечетова. — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2019. — 248 с.

29. Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік: Навч. посібник / В. Р. Шевчук. — К.: Алерта, 2019. — 176 с.

30. Подольська В. О. Фінансовий аналіз : навч. посібник / В. О. Подольська, О. В. Яріш ; М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т споживчої кооперації України. — К. : Центр учбової літератури, 2017. — 488 с.

31. Шевчук В.Р. Стратегічний управлінський облік: Навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]– К.:Алерта, 2019. -176 с. 9. К

32.Шило В.П., Ільїна С .Б., Шепелюк В.А., Управлінський облік: теорія та практика: Навчально – практичний посібник.- К.: - Кондор-Видавництво, 2020. – 303 с

33. Шило В.П., Ільїна С.Б., Меньша І.Ю. Роль контролінгу в системі управління підприємством. Вісник Хмельницького національного університету. 2018. № 1. С. 45–50.

34. Фаріон І. Д. Управлінський облік : Підручник. Затв. МОНУ для студ. ВНЗ . – К. : ЦУЛ, 2019. – 792 с.

35. Одноволик В.І. Програмне забезпечення для обліку та звітності: аналіз ринку та функціоналу. URL: <http://nasoa.edu.ua/wp-content/uploads/periodicals/b-obl/162/14.pdf>

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство	Акціонерне товариство "Київмедпрепарат"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2021
			00480862
			8039100000
Територія	м.Київ, Шевченківський р-н	за КОАТУУ	230
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	
Вид економічної діяльності	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21. 20

Середня кількість працівників: 1173

Адреса, телефон: 01032 м.Київ, вул.Саксаганського, 139, (044) 490-75-19

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2020 р.

Форма №1

Код за ДКУД

180100
1

Акт ив	Ко д ряд ка	На початок звітного періоду	На кінець звітно го періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	10 00	84 706	68 591
первісна вартість	10 01	119 410	122 106
накопичена амортизація	10 02	(34 704)	(53 515)
Незавершені капітальні інвестиції	10 05	0	0
Основні засоби	10 10	262 597	251 043
первісна вартість	10 11	519 433	533 495
знос	10 12	(256 836)	(282 452)

Продовження додатку А

Інвестиційна нерухомість	10 15	0	0
первісна вартість	10 16	0	0
знос	10 17	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	10 20	0	0
первісна вартість	10 21	0	0
накопичена амортизація	10 22	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	10 30	0	0
інші фінансові інвестиції	10 35	54 118	116 161
Довгострокова дебіторська заборгованість	10 40	0	0
Відстрочені податкові активи	10 45	0	16 401
Гудвіл	10 50	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	10 60	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	10 65	0	0
Інші необоротні активи	10 90	0	0
Усього за розділом І	10 95	401 421	452 196
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	11 00	466 677	831 989
Виробничі запаси	11 01	0	0
Незавершене виробництво	11 02	0	0

Додаток Б

Розкриття інформації за статтями балансу щодо ОЗ

Назва статті	Код рядка	Визначення статей згідно з П(С)БО 2	Рахунки, сальдо яких відображено у відповідних статтях звіту
Незавершене будівництво	020	За статтею "Незавершене будівництво" відображається вартість незавершених капітальних інвестицій, пов'язаних із будівництвом, створенням, виготовленням, реконструкцією, модернізацією, придбанням довгострокових активів (у тому числі довгострокових основних засобів, призначених для заміни існуючих основних засобів та обладнання для встановлення) компанії, а також аванси на фінансування будівництва	Дт 15 "Капітальні інвестиції"
Основні засоби:	У статті «Основні засоби» вказується вартість отриманих та орендованих за договорами фінансової оренди активів цілісних комплексів нерухомості, віднесених до основних засобів згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби» та П(С)БО 14 «Оренда». У цій статті вказується також вартість інших довгострокових основних засобів		
залишкова вартість	030	До балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною (переоціненою) вартістю основних засобів і сумою їх зносу на дату балансу.	Рядок 031 - рядок 032

Продовження додатку Б

Назва статті	Код рядка	Визначення статей згідно з П(С)БО 2	Рахунки, сальдо яких відображено у відповідних статтях звіту
первісна вартість	031	Первісна (переоцінена) вартість основних засобів та інших необоротних матеріальних активів	Дт 10 "Основні засоби", Дт 11 "Інші необоротні матеріальні активи"
знос	032	Сума зносу основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.	Кт 131 "Знос основних засобів", Кт 132 "Знос інших необоротних матеріальних активів"

Ім'я користувача:
Аудиту Іванова Лариса

ID перевірки:
1015421499

Дата перевірки:
05.06.2023 09:20:54 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
05.06.2023 09:26:47 EEST

ID користувача:
100005737

Назва документа: Сухай Т.І._Система обліку наявності та вибуття основних засобів ТОВ «Київмедпрепарат» з ...

Кількість сторінок: 47 Кількість слів: 9851 Кількість символів: 80644 Розмір файлу: 112.94 KB ID файлу: 1015084015

22.3% Схожість

Найбільша схожість: 3.15% з Інтернет-джерелом (<https://ua-referat.com/uploaded/informaciya-pro-bazu-prohodjennya...>)

19.2% Джерела з Інтернету 450 Сторінка 49

18.7% Джерела з Бібліотеки 413 Сторінка 56

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 6

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку [Електронний ресурс]: Зб. матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку»; 11 травня 2023 р. – К.: КНЕУ, 2023. – 287 с. (подано до друку)

УДК: 657

Сухай Т.І.,

*студентки ф-ту ОПМ, 4 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник — Матієнко-Зубенко І.І. — к.е.н.,
доцент кафедри аудиту*

ОСНОВНІ ЗАСОБИ ПІДПРИЄМСТВА: ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗОВАНОГО АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

У сучасному швидкозмінному бізнес-середовищі організації повинні постійно адаптуватися та оптимізувати свої операції, щоб залишатися конкурентоспроможними. Одним з ключових напрямків, де підприємства можуть досягти значного підвищення ефективності та максимізувати прибуток, є використання облікових та інформаційних технологій. Ефективне використання облікових інструментів та програмного забезпечення може допомогти компаніям покращити фінансове управління, зменшити помилки та мінімізувати витрати.

Важливість основних засобів як матеріальних факторів виробництва зростає в останні роки. Однак існують деякі проблеми з їх збереженням та переоснащенням. Для збільшення обсягів виробництва потрібно ефективно використовувати основні засоби. Таким чином, питання ефективності виходить на перший план у процесі дослідження та вивчення роботи компаній. Від вирішення цієї проблеми залежить фінансовий стан підприємства та конкурентоспроможності компанії на ринку. Визначення шляхів і напрямів підвищення ефективності використання основних засобів, що сприяють зниженню собівартості продукції та підвищенню продуктивності праці, дасть змогу провести належний аналіз основних засобів.

Діяльність будь-якого підприємства неможлива без наявності та використання основних засобів. Покропивний С. Ф. [1] визначає основні засоби як засоби праці, що мають вартість і функціонують у виробництві тривалий час, у своїй незмінній споживчій формі, вартість яких переноситься конкретною працею на вартість продукції, що виробляється (на платні послуги), частинами в міру зношення. Важливість економічного аналізу основних засобів визначається їх зростаючим впливом на економічні зміни на основі техніко-економічного потенціалу суб'єктів господарювання та складності структури їх власності модернізації, а також реалізації фінансових та соціально-економічних цілей для

бізнесу. Ефективне використання основних засобів призводить до збільшення виробництва товарів необхідних суспільству, що забезпечує зростання віддачі продуктивних сил і кращого задоволення потреб людей, поліпшення збалансованості обладнання, зниження собівартості продукції та підвищення рентабельності виробництва.

При аналізі літературних джерел, були виявлено те, що існують розбіжності в тлумаченні понять аналізу ефективності використання основних засобів. Так, на думку Покропивного С. Ф. [1], Мацибора В. І. та Збарського В. К. [2] головною ознакою ефективності використання основних засобів є збільшення обсягу виробництва продукції, але лише за раціонального використання ресурсів. А от, наприклад, Круш П. В. та Подвігіна В. І. [3], Федорова В. А. та Соловійова О. А. [4] вважають, що ефективність використання основних засобів можна поділити на дві групи: показники ефективності відтворення основних засобів; показники використання основних засобів; використання інформаційних технологій у обліку є необхідністю в сучасних умовах.

Інструменти обліку повинні бути автоматизовані та інтегровані в одну систему для забезпечення швидкого та точного обліку фінансових операцій підприємства. Інформаційні технології також дозволяють збільшити продуктивність праці та зменшити кількість помилок.

При аналізі ефективності використання основних засобів в обліку для забезпечення максимального прибутку підприємства, необхідно враховувати такі фактори, як правильна настройка системи обліку, якість введеної інформації, кваліфікація персоналу, вчасність виконання операцій та інші фактори [5].

Окрім того, для підвищення ефективності використання основних засобів в обліку, необхідно стежити за витратами та зменшувати непотрібні витрати, забезпечувати своєчасну оплату зобов'язань та контролювати рух грошових коштів. Саме тому, ефективне використання основних засобів в обліку є важливим елементом для забезпечення максимального прибутку підприємства.

Отже, використання основних засобів в обліку забезпечує максимальний прибуток підприємства. Це досягається завдяки використанню інформаційних технологій, які спрощують і автоматизують процеси обліку. Крім того, важливою складовою ефективності використання основних засобів в обліку є правильний вибір програмного забезпечення та його налаштування під потреби конкретного підприємства. Великий потенціал мають цифрові технології, оскільки уможливають ефективну обробку великих масивів даних, використання хмарних обчислень, електронного документообігу тощо.

Проте, необхідно пам'ятати, що використання комп'ютерних технологій в обліку основних засобів має свої обмеження та може бути малоефективним у випадку недостатнього навчання персоналу та неправильного використання програмного забезпечення.

Список використаних джерел:

1. *Економіка підприємства : підручник / за ред. С. Ф. Покропивного. – К. : КНЕУ, 2006. – 528 с.*

2. Збарський, Т. В. *Мацібора*. – К. : Каравела, 2008. – 312 с.
3. Круш П. В. *Капітал та основні засоби підприємства : навч. посібн. для вузів* / П. В. Круш, В. І. Подвігіна, О. В. Клименко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 166 с.
4. Федорова В. А. *Економіка підприємства та міжнародних компаній : навч. посібн. для вузів* / В. А. Федорова, О. А. Соловійова. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 416 с.
5. Кононенко, Л. І., & Романенко, Н. В. – 2017–. *Використання інформаційних технологій в обліку та аналізі діяльності підприємств. Наукові записки Тернопільського національного економічного університету*, 99-106 с.